

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap a „Jogász-egylet” közlönye.

Szerkesztői szállítás:

Szentgyörgy-utca 1092 sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébettér, 9. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 ft
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési díj:

Egészévre . (Jan.—dec.) 6 frt o. é.
Évnegyedre (apr.—jun.) 1 „ 50kr.

A „Jogász-egylet” tagjainak azonban egész évre jövőben is csak 4 frtéért,

Félévre . . 2 „ o. é. fog megküldetni.

Maros-Vásárhely, ápril 16.

Midőn e sorokat írjuk, a budai várak nagy teremében ő felsége a király ünnepélyesen zárja be az országgyűlés ülését.

A törvényhozás legközelebbi 3 éves időnye lejárt. Az országgyűlési terem bárha ma már elnémult, de Tóth Vilmosnak abban ezelőtt pár nappal, április 12-én mondott beszéde állandó lakóul helyezte oda azon igazságot, hogy érintett szónoklata által „Ileu nom mé la liberté héréditaire de sa gloire.”

Tudjuk a választási törvényjavaslat felett folyó vitákból, hogy az országgyűlési ellenzék a többséget, heteken át „mulasztás vétkével,” „jogfosztással, jograblással” és erőszakoskodási bűnnel vádolva, azt, — mint egy jus ligatumban tartotta, s a folytonosan ismételt vádak özöne által úgy elborítá a többség részén volt igazságot, hogy az olvasó közönség egy része már-már hinni, kezdé, hogy a jobboldal eljárása nem lenne correct.

De Tóth V. folyó hó 12-én számtani szigorral és tisztasággal mutatta ki, hogy az ellenzék által kiméletlenül felállított vádak egyről egyig alaptalanak. A belügyminister a válas végperceiben tisztázta a jobboldalnak a legkiméletlenebb megtámadással szembe mind végig nemes türelemmel magatartását oly alaposan és oly határozottan, hogy a házban benn, a házon kívül kénytelen mindenki elismerni, hogy a többségnek a választási törvényjavaslat tárgyalása alkalmávali egész eljárása kifogás alá nem is jöhető törvényes és humanus volt.

A belügyminister az ellenzék által emelt három vádat rendre véve, a mulasztási vád alaptalanságát a ház által lejáratott és elodáztatlan munkák elősorolásával czáfolta meg. Elmondá, hogy a bírói hatalom gyakorlásáról szóló törvény meghozatala, a független bíróságok felállítása alapfeltétele volt Magyarország hitelének; ezt hát balasztani nem lehetett. A törvényhatóságok és községek rendezése felette sürgős volt, mert hiszen magok a törvényhatóságok tömegesen folyamodtak a képviselőházhoz az annyira várt rendezésért. Az állam-számvévszéknek, mint az államháztartás nélkülözhetlen ellenőrének szükségessége, pártkülönbség nélkül el volt a ház által ismerve. — A közoktatás körüli intézkedések, az életkérdésként feltüntetett vasutak felépítésökre szükségelt törvények megalkotása, mind elodáztatlanok voltak. S végre az évi országos költség tárgyalása se maradhatott el.

És mégis mind e mellett a választási törvényjavaslat az országgyűlési idény vége előtt 5 hóval volt a ház asztalára letéve.

Avagy ily esetben lehet-e komolyan és alaposan a kormányt mulasztással vádolni.

Az ellenzék által a választási törvényjavaslat szempontjából a kormány ellen emelt második vád: jogfosztás, jograblás.

Tóth Vilmos e részben is kitüntette, hogy ezen gyöngédtelen ráfogások alapja nem feltalálható a fennforgó javaslatban, ugyanis:

az 1848-beli privilegiáltak, ha az 1869-iki választás alkalmával magukat összeiratták, továbbra is megvagnak ezen jogukban hagyva.

Az 1848-beli törvény szerint az urbéri községeken választási joggal felruházott egy negyed telek tulajdonosai is meghagyvák a fennforgó törvényjavaslat által eddigi joguk gyakorlatában.

Hasonlólag meghagyattak és pedig az 1848-ik tezik kívánalma szerint, városokban és egyéb községekben azok is, kik birtokuk vagy tőkéjük után 100 frt jövedelmet tudnak kimutatni; a fennforgó javaslat bekövetkezhető visszaélés megakadályozására csak is azon ellenőrző adalékot tette ezen ponthoz, hogy az ezen alapon választási joggal élni akarók tartoznak bizonyítani azt is, hogy fizetik a 100 frt után járó adót.

A falusi községekben azon iparosok, kik 6 frt adót fizetnek, a javaslat szerint választási joggal bírnak. Az 1848-iki tezik csak annyi részben különbözik ettől, hogy a szerint, ha a mester ember egy segéddel dolgozott, választási joggal bírt. Mi azt hisszük, hogy a ki a 6 frt adót megfizeti, az dolgozhatik is egy legénnyel, s bir választási joggal.

A városi iparosokra és háztulajdonosokra nézve is nem foglaltatik a fennforgó törvényjavaslatban legkisebb jogfosztás se, miként ezt a belügyminister valóban monumentalis beszédében részletesen bebizonyította megtámadhatlan számok alapján. És mi lapunk tárczájában ép azért közöljük a belügyminister beszédét egész terjedelmében, hogy bárki találja meg ott, saját meggyőződése megszerzésére, az alapot azon előterjesztésre nézve, melyben mi elemezzük röviden a ministeri kitisztázást.

Miután a belügyminister kimutatta, mikép a fennforgó törvényjavaslatl szembe jograblásról szó se lehet, kitüntette ezen javaslatnak azon nemes és generosus oldalát, mely szerint abban három oldalról jogtágítás foglaltatik.

Első jogtágítás, hogy a fennforgó választási javaslat Erdélyben a honoratiorokat választási joggal ruházza fel, ha falun laknak is, mely jogot ezektől az 1848-iki tezik megtagadta. Ezen jogtágítás által több ezer intelligens ember fog választási joggal felruháztatni.

Második jogtágítás, hogy a szellemi tőkére be akarta a választási jogot terjesztetni, mely által ép úgy az állandó, mint municipalis hivatalnokok s a nagyobb gyárok vezetői lettek volna eresztve ezen legfontosabb jog használatába, melytől ezeket az 1848-iki tezik elzárta és pedig az érteimiség kárára.

Harmadik jogtágítás abban áll, hogy míg az 1848-iki törvény azt kívánja, hogy vagy tőkéje, vagy földbirtoka után mutasson ki valaki

100 frt jövedelmet, jelen tjavaslat megengedi, hogy a jövedelmek összesítettessenek.

S miután Tóth Vilmos a háromszoros jogtágítást fényesen kitüntette, így szólt:

„En tehát határozottan kijelentem, ráfogás volt az, miszerint mi oly törvényjavaslatot akarunk keresztülvinni, mely sok ezer választót fosztott volna meg jogától. Önök e két hónap alatt vetélkedtek a legerősebb kitételekkel gyanúsítani eljárásunkat, és ez a második hiba, melyet önök a törvényjavaslat vitatásánál elkövettek. Igenis nagy hiba, melylyel önök a parlamentarismus hitelének ártottak.”

És most, midőn e sorokat végezzük, a budai várakban körülbelől a trónbeszéd végszavai hangzanak. De a Tóth Vilmos zárbeszéde hangzani fog még a messzi időkben is, minden jóra való magyar ember fülébe. Mi azt hisszük, hogy Tóth Vilmos beszéde, s abból általunk szóról-szóra felidézett ítélete az országgyűlési többséget és a kormányt a jograblás súlyos vádjá alól, mely alatt az országgyűlési kisebbség két hónapi folytonosan ismételt ráfogások által a közvélemény előtt tartani törekedett, teljesleg szabaddá tette; vagy, hogy az Approbata*) ántik kifejezésével éljünk: A rabságban tartott igasságnak szabad utját megnyitotta.

Dobolyi Sándor.

Maros-Vásárhely april 14.

Tegnap este a helyi nagyabecsült „nőegylet” nemes intézete segélyezésére „hangversenyt” rendezett, mely midőn az emberszerető czélt elérni segíté, egyuttal a segélyző közönséget ritkán élvezhetett gyönyör által kártalanítá.

Az ev. ref. iskolai ifjuság zenekara nyitá meg a nemes időtöltést a „Portici néma” ouverturével. Jól hangolt hangszerek, pontos előadás, a darabban előirt kifejezés megadása által emelve, dicsérték a tanítót s tanítványait. Csak előre a szép teren: a derék vezető, Zách Antalban, nem hiányzik.

Vegler Gyula zongoraművészt (most láttuk legelőbb. Köszönjük a t. nőegyletnek, hogy bemutatta. Az alig 22 éves fiatal az Alvajáróból zongorára Ketterertől szerzett ábrándot játszta. Az ábránd bevezető eszméje, az elragadó „Mint szerettem! mint imádtam!” finale volt. Szerencsés választás.

Huszonkét éves csinos fiatal mit is jádzhathna egyebet! hanem aztán sok tüzzel, megragadó kifejezéssel correct adta. Látszott, hogy érezte.

Bodola Gábor, „Ördög Róbertből” egy potpourrit jádzott hegedűn zongora kísérettel. A darab szépen volt összeállítva; az annyira kedvelt „Róbert! Róbert! én szerelmem!” áriával kezdődött, s a nyitány F. dur, allegro-jával végződött. Zongorán Vegler Gyula kísérte és pedig kiválóan jól.

Bodola Gábor játéka tiszta, szabatos volt eleitől végig. A tactus szigorú tartásában s az átmenetek tisztaságában felülmulhatlannak mutatkozott. A legsebesebb beleesések legkisebb hiba nélkül voltak végrehajtva. A hideg vér, melyet sem a legelőször látott lámpafény, sem a válogatott nagy közönség megzavarni képes nem volt, szinte megmagyarázhatlan egy 9 éves gyermekben. És mi e perczben még nem tudjuk elhatározni, hogy a kicsin Bodola Gábor köztisztletben álló szüleit méltányoljuk-e főleg, hogy gyermekökben a genit korán felismerve, annak fejlesztésétől se költséget, se időt, se gondozást egy perczig is meg nem vontak; vagy a 9 éves gyermeket bámuljuk, hogy oly kevés idő alatt, oly messze tudott haladni; vagy zene tanítóját a derék Koronkát becsüljük, a ki felfogva, hogy a jobb sors, mily kiváló tanítvánnyal ajándékozta meg őtet, feszített szorgalommal törekedett a tanításban, a villámsebes tanulással érkezhetni.

Elyégre mind három factornak meg van a maga nemes része.

*) IV. Rész 20 tit.

Volsgruber István a vasut keletkezéséről olvasott. Egy minden kihívástól tökéletesen ment szerénység állt előttünk a felolvasóban. A valódi műveltség ritkán feltűnő képe ez. A felolvasott tárgy röviden, de mégis jól kidolgozva, oktató is, gyönyörködtető is volt. Az előadás egyszerű és tiszta. Ez a felolvasás, szerintünk egy szerencsés vegyítke volt a hangversenynek.

Mentovich Gyula hegedűn Chopin polonaisét jádza zongora kísérettel. Mint mindig, most is szokott gracezal játszott. Már szinte megszoktuk tőle szépet hallani, vonója után gyönyörűt élvezni. Most sem csalódtunk.

Az utolsó szám a magasztos „Kettős” volt a Hugonottákól, előadva Engel Gizella és dr. Vályi Gábor által, zongora kísérettel.

Magáról Mayerbeer ezen művéről legyen szabad részünkről röviden csak annyit megjegyezni, mi azt hisszük, hogy Mayerbeer minden művei közt egyedül a Hugonották közelíti meg a classicitást; ezen jeles operájának a gyöngye pedig a tegnap élvezett „Kettős”, melyben az F. dur felség és andante az érző szívét a legnemesebb élvezet isteni világába varázsolja át.

Az előadás minden dicséreten felülálló volt. Engel Gizella érzésteljes vonzó és csengő gyönyörű hangja, felülmúlhatlan iskolája a szinte páratlan kettőst a maga ragyogó nagyságában hangoztatta, vagy hogy a fülemile énekét jellemző igével éljek — csattogtatta az elragadva volt közönség előtt. Elle chante comme les oiseaux.

Vályi Gábor classicus bariton hangja, a hecses égi ajándéknak megfelelőleg kivélve, a fiatal művelt sonor hang, az előadást, emberi nyelven szólva, annyival inkább tökéletesre emelte, mert a minden tekintetben kiképzett jeles művész Döring által vezetett zongora kísérettel teljesen megfelelt a két virtuos énekes magasztos előadásának.

Szép, nemes, nem egy könnyen feledhető élvezetes esténk volt. Köszönet érte a nagyra becsült műegyleti előljárásának. Szerk.

Városi közgyűlés

— april 4-én. —

(Folyt. és vége.)

Olvastik a helyi iskolaszék átirata, mely mellett átteszi az itteni kereskedői társulat elnökének kérését, a kereskedő ifjuság vasárnaponkénti taníttathatása iránt a polgári iskola helyiségében. A kérésnek hely adatik azon feltétellel, hogy a vasárnapi látogatók által netalán okozandó károkért a kereskedői társulat jóállással tartozzék.

A városban készülő laktanya mellett egy konyhának felállítását elvileg elfogadtatik, s a kivitel a tanácsra bízatik.

TÁRCZA.

Tóth Vilmos belügyminiszter urnak folyó hó 12-én tartott országgyűlési ülésben mondott beszéde.

T. ház! Folyó évi február 22-én és így csaknem két hó előtt kezdődött meg az általános tárgyalása ama javaslat fölött, melyet az 1848-iki V. t. cz. módosítása, szabatosítása és pótlása céljából volt szerencsém alkotmányos tárgyalás végett a t. ház asztalára letenni — nem tagadom — azon biztos reményben, hogy javaslatomból még ezen országgyűlés alatt törvény lesz, törvény melynek hatásért és következményeiért szívesen és nyugodt lélekkel vállaltam volna el nem csak ma, de egy későbbi kor előtt is a felelősséget: elváltam volna pedig azért, mert javaslatom alapelveit igazságosoknak, hazánk viszonyait tekintve célszerűeknek és helyeseknek, nemzeti létünk fennállására és biztosítására irányozottaknak tartottam akkor és ma is, dacára mind azoknak, mik az igen t. ellenzék szóinkai által e javaslat ellen felhozattak, dacára mindazoknak, mik a törvényjavaslat tárgyalása alatt e házban történtek.

E hitnek és meggyőződésnek adtam kifejezést a tárgyalás kezdetén tartott beszédemben, midőn kijelentém, hogy kész vagyok megválni állásomtól ha a többség javaslatom alapelveit helyesnek nem találja s azt általánosságban a részletes tárgyalás alapjául el nem fogadná. A t. ház 10 napig tartott beható tanácskozás után javaslatom alapelveit 42 szótöbbséggel elfogadta nem azért, a mint azt az ellenzék részéről több szónok megjegyzé, mivel én személyes kérdést csináltam belőle, hisz ily nagy ügyben egyes, csekély személynek kérdése szóba sem jöhet, hanem elfogadta azért, mivel javaslatom alapelveit helyeseknek célszerűeknek találta. (Zaj balfelől. Jóbbfelől; Halljuk Haljunk.)

Mindezek dacára reményem, hogy javaslatomból még ez országgyűlés alatt törvény lesz, megíusult: megíusult, mivel a kisebbség a részletes vitát akként folytatta, hogy javaslatomnak még első szakaszai sem vétettek tárgyalása alá, a mit annál mélyebben sajnállok mert dacára annak, hogy az ellenzék javaslatomnak éppen első szakaszai ellen intézte leghevesebb, és nézetem szerint indokolatlan támadásait, mégis mély meggyőződésem az, miszerint a tanácskozás, ha az a kölcsönös capacitatio szándékából (nagy zaj balfelől; halljuk! halljuk!) a kölcsönös engesztelékenység eszméjéből indult volna ki, megíusandó bizonyára a jó, s a ház tagjainak legnagyobb részét kielégítő s megnyugtató eredményt, s mi törvénytarunkba ígathattunk volna oly törvényt, melynek egyes szakaszai theoretikusok által talán megtámadhatók, de melynek gyakorlati előnyei és következményei — előttem legalább annyira tisztán állanak, miszerint meg vagyok győződve, hogy e törvényjavaslat sorsa felett maholnap nyilvánulandó sajnálkozásban éppen azok részéről fogok elégtételt nyerni, kik részesei valának amaz eljárásnak,

A helyi izraelita hitközség a Trébely szőlő-hegy alsó kapuja előtti téren temető nyithatását kéri. A nevezett helyiség orvos-rendészeti szempontból meg nem engedhetőnek találtatott, hanem más alkalmas helyiség kimutatására utasítottak vagy, a mostani temetkezési helynek kiszélesítése ajánlatik.

Olvastatik a helyi kir. törvényszék elnökének átirata, melyben a képviselőtestületet a sajtóvétségek ténykérdései fölött itélő esküdtképes polgárok névsorának egybeállítására hívja fel. — A meglevő összeírást kívánja megtartatni, s erről a törvényszéki elnököt értesíteni, a netaláni hiányok valamely sajtóvétségi előfordulása esetében is kijavíthatók. Szász Róbert a megkeresésnek eleget tenni óhajt. — Dr. Soos Kálmán a végett emel szót, hogy kimutassa a hivatkozott összeírás használhatlanságát, mely még 1869. május 8-kán tétetett a végbéli, hogy tájékozás szereztessek aziránt, ha valjon az irodalmi és sajtószerkesztés oltalmára hivatott esküdtbíróságok a királyhágon inneni országrészekbe behozathatnának-e? s így azon összeírás nemcsak, hogy az esküdtszék behozatalát elrendel 1871. május 14-ki miniszteri rendeletet két évvel megelőzőleg tétetett, de nem is az előszabott törvényes módon állítottatott egybe a névsor.

Az esküdtképesek őslajstroma hiányzik, s az ebből készitendő szolgálati lajstrom sem bir a törvényes minőséggel, ugyanis az összeírtak korukra nézve is kifogás alá esnek, közülök számosan nem birnak esküdti képesítvennyel, vagy a bíraskodásból függetlenségük hiány miatt határozottan kizárva, többen meghaltak, vagy városunkból eltávoztak, végül a szolgálati lajstrom minden 3 évben újból készitendő, tehát e lajstrom szabálytalansága mellett még el is avult. Ugy szóló, mint Hinc Miklós és Ajtai Mihály egy újabb összeírás elrendelését sürgetik, mihez képest az szótöbbséggel el is rendeltetett, s dr. Kornhoffer Lajos, Csiki Gerő és Szász Róbert tagtársakból álló 3 tagu bizottság küldetett az összeírás fogatósítására.

Olvastatik a helyi iskolaszéknek egy másik átirata, mely mellett a Lénártfélé telek egy részének a polgári iskola helyiségéül történt kibérléséről szóló szerződvények végleges jóváhagyását végett beterjesztetnek, s az átalakítás-hoz szükséges téglamennyiségnek a városi téglakészletből való kiutalása kéri. A kibérlési szerződvény jóváhagyatott, s a szükséges téglamennyiség utalványoztatott.

Következett a cs. kir. katonaság czéllövöldéjéhez vezető utnak kiszélesítése, a karfához szükséges fák kiadása és árnyékot nyújtó élőfák adása iránti megkeresés. Itt nevezetes véleményeltérés mutatkozott a bizottsági tagok között, mi ezen ellentétes felkiáltásokban nyert kifejezést: „elkésztet”!, „nem késztet”!, „megadjuk”! Végre is az ut kiszélesítése előtt a tanács bízott meg, hogy

melynél fogva javaslatomból törvény nem lehet. (Mozgás balfelől. Élénk helyeslés jobbfelől.)

Hogy pedig javaslatomból ezen országgyűlés alatt mely mindössze is csak 2 vagy 3 napig fog még együtt maradni, törvény nem lesz, ez már kétségtől túli tény; s ha mind a mellett annak védelmére még egyszer felszólalok, ezt ne méltóztatassék másnak tulajdonítani, mint azon buzgalomnak melylyel az ügynek szolgálók s mely elodázhatlan kötelességemmé teszi, hogy feleljek még egyszer mindazon súlyos, s mondhatom igen gyakran a legkiméletlenebb modorban emelt vádak ellen, melyekkel önök a kormányt és többséget a javaslat tárgyalása alkalmából illették.

Közvetlen előttem szólott Csernátóni képviselő ur nagyon kíváncsi volt arra, vajjon mit fogok mondani ezen beszédemben, és hogy vajjon Jókai képviselő urnak azon kifejezése miszerint én monumentális beszédet akarok tartani, helyén volt e? Nem akarok én magamuakt. képviselő ur, monumentumokat alkotni, én egyszerűen tisztázni akarom az állást, melyet a többség és a kormány ezen törvényjavaslattal szemben elfoglalnak. Szeretnék azonban beszédemmel, egy monumentumot emelni, de nem a magam hanem az igen tisztelt baloldal eljárása részére, s igen-igen szeretném, ha e monumentumra azt írhatnám: itt nyugszik az urban a magyar baloldalnak politikája. (Élénk hosszas tetszés jobbfelől.)

Három vádra kívánok mindenek előtt reflektálni. Az első az, mely szerint mulasztást vetnek szemünkre azért, mivel a törvényjavaslatot a jelen országgyűlés utolsó szakaszában terjesztettük elő; a második az, mely törvényjavaslatom lényege ellen fordul s ezen stereotyp jeleget nyert két szóban talált kifejezést „jogfeszítés”, „jograblás”: a harmadik az, mely erőszakoskodással vádol minket azért, mivelhogy javaslatomat a kormány és a többség törvényerőre akarta emelni dacára annak, hogy önöknek ez iránt aggodalmaik voltak, dacára annak hogy önök e javaslat törvényé emelése ellen oly erős ellenállást fejtettek ki.

Azért szándékozom csupán e három vádra felelni mivel úgy tapasztaltam, hogy e három vád volt az melyeknek alkalmazása körül találkoztak az ellenzék igen t. szóinkai. Minden egyében, mit javaslatom ellen felhozottak, annyira nem találkoztak magok az ellenzék t. szóinkai, nyilatkozataikban annyira hiányzott az egyetértés, hogy beszédek e részeit egyszerűen hallgatással mellőzhetem. (Zugás balfelől. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Dobsa Lajos képviselő ur, midőn a jobboldal politikáját illetően a jelen törvényjavaslat körüli taticáját kritika alá vette, azt mondá, hogy nem jól tette a jobboldal, hogy oly türelmesen hallgatta végig a tanácskozásokat. Ugy kellett volna neki tennie, mint ama spártainak, ki balkezében pajzsot tartott védelmére, jobb kezében pedig kardot fogott, hogy sebeket ejtsen az ellenzéken.

En nem vagyok hivatva az igen t. jobboldal eljárását igazolni, de meg akarom adni a t. képviselő urnak azon elégtételt, hogy legalább én részemről csakugyan követem tanácsát: kijelentem tehát most mindjárt, hogy

egy kiszálló bizottság a mérnökkel együtt a helyet megvizsgálja. — Főjegyző jelenti, hogy e tárggyal kapcsolatban a katonaság még a czéllövészet átengedése iránti szerződvénynek mielőbbi kiállítását is kéri, a lövölde közösen lenne használható a polgársággal. Végül még egy őrház felállíthatását is kéri. Újból közbeszólások: „most már mindent kérnek: „megadunk mindent”! — És úgy lön, megadatott minden

Most egy kényes dolog következet, a városi számadások megvizsgálásának ügye. A kinevezett öttagu számvizsgáló bizottság jelenti, hogy a kézhez kapott számadások közül 9 évről megvizsgált, 4-et felülvizsgálat alá bocsátott, egy évnél számadása azonban sehol sem volt megtalálható, végül Göldner N. és Csiki K. megbízásukról lemondanak. A múlt évek bámulatos hanyagsága fölötti megütközések közötte, főlemlített, hogy 20—30 éves számadások vannak vizsgálatlanul, a számadók sőt még utódaik is elhaltak, s csoda, hogy még vizsgálatlanul is meg vannak a számadások, mert közelebből is csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy a levéltárban tüzet kapott számadások, sok mindennel egyetemben porrá nem égték. Az eltérő nézetnyilvánítások közül leginkább vizshangra talált az, mely szerint a megvizsgált számadások helybenhagyandók, s további vizsgálat végett a rendszeresített állomása számvérvőnek átadassanak; az elvesztettnek állított, de gyaníthatólag bizonyos egyénnél levő egy évi számadás előkerítésével a tanács megbízassék; a 9 évi számadás megvizsgálásáért a számvizsgálóknak elismerés nyilváníttassék, az indokolt lemondások elfogadtassanak, az öttagu számvizsgáló bizottság pedig most neveztessek újból ki. A képviselő határozata ez értelemben hozatott.

Páll Károly a nagyköz szegletén levő telkéből az utcavonal kiegyenesítésére szükséges földdarabját a városnak ingyen átengedvén, az kellemes tudomásul vétetett, s érte a képviselő bizottság köszönetét nyilváníttotta, minek közlésével a tanács bízott meg, egyszersmind ezen adomány felől írásbeli átruházásnak kérése határozatott el.

Fekete József és Konecz Lajos még 1870. decz. 30-án benyújtott, de ez ideig elintézetlenül hevert beadványokban teljesített szolgálatukért járó elmaradt fizetésünknek utólagos kiadását kéri. Antal Ferencz volt főbírónak határozattak e kérvények kiadatni véleményezés végett.

Néhány volt városi tisztviselő a közelebbi tisztújítás alkalmával állomásaikból hibájunkon kívül kimaradván, hosszas szolgálataik után végkielégítésképp egy évi fizetésük kiadását kéri. Ajtai M. felszólalása folytán e kérvény a jog- és pénzügyi bizottságokhoz utasított rövid idő alatti jelentés végett.

Lázár Benedek tanácsos jelenti, hogy a Tischler Meyer-féle házunk eddig őrnagyi szállásul használt eme-

midőn az elősorolt 3 vádra felelek, nem fogok csupán a védelemre szorítkozni, hanem vádolni fogok én is. Vádolni fogom önöket három hibával, melyeket e tárgyalás alkalmával elkövettek, s teszem ezt azért, miszerint azután ítélhessen közöttünk a közvélemény, hogy melyik hát az országos két párt közül a hibás, melyik érdemi meg a nemzet bizalmát, s melyik annak megróvását. (Halljuk! Halljuk!)

Nézzünk tehát szemébe a 3 vádnak, s vizsgáljuk meg annak alaposságát (Halljuk!)

Azt mondották önök, hogy nem kellő időben terjesztettük be a törvényjavaslatot. Már az általános vita kezdetén — felelvén Tisza Kálmán igen t. képviselő urnak — elősoroltam az okokat, kiemeltam az akadályokat, melyek miatt nem lehetett e törvényjavaslatot korábban beterjeszteni és tárgyalni, ha csak nem akartuk volna ignorálni a közvélemény nyilatkozatát ama törvényeket illetően, melyeknek sürgőssége és elodázhatlansága nemcsak a háznak tagjai, hanem az egész ország által kijelentetett. Vagy kérdem, a bírói hatalom gyakorlásáért szóló törvény meghozatala, a független bíróságok felállítása nem volt-e alapfeltétele Magyarország hitelének, s így az ipar és a kereskedelem fejlődésének? (Nagy nyugtalanság balfelől. Halljuk! Halljuk! jobbfelől. Elnök csenget.)

Hivatkozom e tekintetben mindazon nyilatkozatokra, melyek a mult országgyűlés alatt tartott beszédekben, az ügyvédi egyletek tárgyalásában, valamint a napi sajtóban és magán társalgási körökben pártkülönbség nélkül tétettek. Tovább megyek s kérdem, a törvényhatóságok és községek rendezése nem volt-e ép oly sürgős? Hisz a törvényhatóságok önmaguk is belátták újjaalakításuk szükségességét s eziránt tömegesen folyamodtak a képviselőházhoz, s csaknem mindannyian terveteket is nyújtottak be a rendezésre nézve. Avagy talán az államszámvévszék felállítását nem nyilvánítták-e pártkülönbség nélkül egy jól rendezett, jól ellenőrzött államháztartás nélkülözhetlen feltételének? Vagy talán a közoktatás körüli intézkedések és az ország némely egyes vidékein élet kérdésként föltüntetett vasutak kiépítése és az azokra vonatkozó törvénynek megalkotása lett volna elodázható? (Élénk helyeslés jobbfelől. Nagy nyugtalanság balfelől. Halljuk! Halljuk!) Vagy végre az országos költségvetés évi tárgyalása maradhatott-e volna el.

Ha mindezt nem halaszthattuk el, ha mindezen tárgyak sürgős elintézését a közvélemény, valamint az államháztartás rendes vezetése igényelte: kérdem, joggal vádolható-e a kormány, hogy mindenekelőtt e tárgyakra vonatkozó javaslatokkal lépett a ház elé; vagy lehet e joggal vádolni a többséget, hogy megértve a közvélemény hangosan nyilatkozott kívánatát, megértve az ország jól fölfogott érdekeit, szívet a kormány ezen előterjesztéseit tárgyalni és a szükséges módosításokkal törvényerőre emelni? Vagy végre kérdem, mi vagyunk e okai annak, hogy az érintett törvényjavaslatok tárgyalása teljesen igénybe vette a ház egész idejét, vagy talán azzal vádolható e a törvényhozás, hogy nem szánt elég időt a munkára? Hiszen mióta e törvényhozás együtt van, csaknem

leti része felmondván, az uralkodó szállásuk miatt pedig annak kényszer útján lefoglalása mutatkozik szükségesnek, evégből utasítást kér a városi képvisellettől. A tanács bizatott meg ez ügyet belátásához képest elintézni.

Hincs Miklós indítványa, hogy a jövő (helyesebben jelen) évi költségvetés a legközelebbi közgyűlésre beterveztessék, elfogadtatott azon értelemben, hogy miután ezen költségvetés még tavaly elkészült a belügyminister által is jóváhagyatott, a tanács utasított, hogy azt a levéltárból vegye ki, s a múlt évi költségvetéssel együtt terjessze elő, hogy az új bizottsági tagok is azokkal megismerkedhessenek. Együttal a kinyomatás is elrendeltetett.

Hincs Miklós egy másik indítványában azt kérte, hogy a vármok revisiója, mérséklése illetőleg megszüntetése iránt intézkedés tétessék, mely érdekes tanácskozással nyújtott alkalmat, miben indítványozón kívül Knöpfler Vilmos és Bodolla János yettek részt, s eredménye az, hogy az indítvány elvileg elfogadtatott, s miután az indítványnak általánosan tartott szövegezése miatt ez alkalommal a részletekbe bocsátkozni nem lehetett, a véleményes revisióval Borosnyai Pál polgármester elnöklése alatt az alábbi tíz tagú bizottság nevezetett ki: Veszely K., Knöpfler V., Bodolla J., Kovács A., Jenei A., Szász R., Hincs M., Jeddi S., Gálma és Lakatos I. Egy pár egyén neve említett ugyan még némelyek részéről, de az oszlófélben levő gyűlés zaja közben az nem volt tisztán kivehető. Mire is a polgármester a gyűlést bezárta.

Egy ártatlan nézet.

Gyakorta felmerül az apróbb körökben azon tétel, elegendő e, ha valaki magát jobboldali párt elvei elfogadjának, vagy az ellenzék programja hitvallójának nyilvánítván, csendes tétlenségbe merülve várja, míg a pártvezetők kifőzött tervüket elibe találják? Ezen fölvetéssel szemben, kérdezni merem: ha a csata tűzbe vezetett hadnok tétlen szemlélője maradna a neki zudult zsvajnak, s bár sodorja el őt is az áramlatban, az ellen fegyvere, vagy a véletlen kegyelméből ép tagokkal térjen vissza: eleget tett-e kötelességének? Az ily egykedvű szemlélő magaviseletét a moral se hagyhatja szó nélkül.

Mig az ellenzék vezetői kecskeszavazva kürtölik szándékukat, elveikről csiklamos programokat bocsátnak szármayukra, addig a szamosabb többség — mint eddig észlelhető volt — megbízhatóbb körökben nyilatkozik s ott lendítget valamit, holott mindannak, ki magát jobboldalinak vallja, szóval, írással, tettel nyilatkoznia, s alakítható körzetét a haza jelen állása s jövője fejlődése iránt felvilágosítani kötelessége. Nem elég — véleményem-

szerint — a tisztviselőnek fizetését havankint zsebre rakni, s aztán szép csendesen elköltegetni, hanem — a mint a mellékes befolyhatás nem talál visszautasításra, szintugy a hivatalos foglalkozás tőzomszédságában a mellékes utmutatásnak is — áldozhat rendelkezésére hagyott óráiból, oda igyekezvén hatni, hogy a haza polgárai tömörüljenek, mert bizony! hazánk sorsa nem oly édeskés, hogy azt más egyöntetűbb állománynak kostolgtatni kedve kerelkednek.

Mindannak, ki a haza nem mindenben irigylendő helyzetét bármint indoktól vőzérletve, még ziláltabb viszonyban óhajtaná a magasból, mint a porból tekinteni, jusson eszébe a mesebeli öreg és vessző-kötege s ne fedlje a separe et vinctes hazánk felett annyiszor lángpallossal, ránk vészes — amazokra, kik azt követték, diadalmos elvet.

Mennyire képes, a komor mult után, a jövő kétes reménye kecsegtető színben előállítani a valódiságot, — a szokásos kitétel szerint — nem annyiban a jövő titkos homálvában rejlő föltevésen, mint az akarat és kitarás szilárdságán alapul. Előre képzelem az eszme harezot a kortes-fogások fegyverül alkalmazását a közelebbi országgyűlésre választandó képviselők mellett és azokkal szembe, s minthogy már ápril 22-én a képviselő választást megelőző intézkedések feletti tanácskozásban — hihetően — a bizottmány is ki fog jelölni, azon bizottmánynak leend mulasztatlan feladata: ugy intézkedni, ugy vezénykedni, hogy a nagy egész fölépítésére szükségeltető egyes darabok — a kanálnyi vakolatig — összhangoz, tartós, szívós, szilárd anyagbólak legyenek. Kiváló figyelmet méltányol a választási joggal bíró városokban — az eddigi szokásos madrázon ezután is nem pihenés helyett — az adóhivataloknál a „jövdelem beváltási ivatek“ fürkész szemekkel átvizsgálni, azokból kivonatokat szerkesztetni, mint a melyek alapján a száz frt jövdelemet élvezők névsora önvalomásilag ki fog tetszeni; továbbá: a czéhok előljárói jegyzőkönyvéből kiirandó mindazon iparos-ségdi, ki választás napján a város területén tartozkodik, valamint az iparos is, kinél a választást megelőzőleg legalább is négy hónapot segéd munkálódott, mert könnyen előadhatják magukat oly ötletek, minő Katalin orosz czárnő körutjában a verő malacz pecsenyével történt, mely ily csiklandoztató tárgy, mindaddig utaztatott a szegény kozák községben, míg a kedvencz, annak farkát metszván, a czárnót a szemfényvesztő csalatásból — noha annak nem tetszését, az által magára vonta — kiábrándította. Ily eljárást — mert a kortes fogásnak sok neme van — a bizottmány méltán kísérletbe vehet, ha után gondolunk, hogy eddig is történt a kecsegtető fényt ígérő által meghódítottak közt szemhunyna gyertyalobba rohanás.

Falvakban már más alapokra levén a választói ké-

peség feketve: a egyéniség vezető- és keresztneve s ott hol ugyanazon név alatt mások is választók, egyik, mint másik, a községben szokásos elő- és melléknév által ne csak megkülönböztetve, hanem tisztán, értelem zavarás nélkül legyen megjelölve, illetőleg a választók sorába bevezetve.

De minthogy a bizottmány nem lehet Aurelián imperator, ki hadnokait névleg ismerte, a választó egyénisége ugyanazonosítása okáért szükséges leend minden községből a bíró és jegyző mellé két megbízható férfit kijelölése, kik a szavazatot rejtő láda közelebből a jogot nemcsak egyszer felhasználni szándékolót, vagy azzal épen nem is bíró, s csak bitorlását kísérletbe vevőt, valamint azt ismételni vágyót — az olyannak szégyenére — onnan utasítsák vissza.

Fölösleges, vagy tulcsigázott e nézetem? kik csak egyszer is korteskedtek, megbíráthatják.

„A ki korán kel, aranyot lel“, azt tartja a közmonda, tehát kezdetben és korán kell a beláthatlan horderejű jövő elmunkálatához nyulni, hogy ne legyen ok „sero saginatur....“ állítás visszaidézésért sopánkodni. Elkerülhetjük pedig a késői kiábrándulást, ha egyesek: elvallók, mint jövdelemet élvezők tömörülvén, az erőszétszakgatni törekvése ellenében, tehetőségét mindenki egyesíteni iparkodik, mert Salamon király hazánkat bélyegző átka csak az erők egyesítése által küzdhető le, s hogy erre ezen hazának Európában tört foglalása után a szükségesség és kötelességünk minő nagy mérvű, azt bővebb indokolás nélkül is mindenki tudhatja, ha szívében nem táplál elfogultságot és szemeit nyitva tartja.

* * *

Fővárosi levél.

Pest, áril 10.

A hét egyik nevezetes eseménye volt Ghicz Kálmánnak f. hó 3-ikán az általános szavazat ellen mondott valóban kitűnő és nagy hatású beszéde. Ha Ghicz összehasonlitaná az általa elmondott szép és igaz elveket s azokban nyilvánuló benső meggyőződését az utóbbi időben követett külső szereplésével, akkor könnyen elmondhatná ő is a nagy apostollal: „Mert a mit én cselekszem nem szeretem, mert nem azt mivelm, a mit akarok, hanem a mit gyűlölök azt cselekszem.“ (Rom. I. 15. v.) De hagyjuk pillanatra a politikai eseményeket, melyeknek vizes folyása most is olyan, mint eddig is irám — kivéteelt képezvén, mint kis sziget a fennebb említett episód.

E hét a magasabb élvezetek napjait foglalta magában; lássuk idő rendben.

permanensen működött, vévén magának időt a pihenésre és nem engedvén a kormánynak időt arra, hogy nyugodtan adminisztrálhasson és előkészíthesse a tvjavaslatokat; (Élénk helyeslés jobbfelől.) Arról pedig, hogy a kormánynak egyes tagjai talán saját kényelmekre gondoltak volna, bizonyára szó sem lehet.

Ha mind ehhez hozzávetjük még azt, hogy az évi költségvetés tárgyalása minden évben négy—5, sőt hat hónapot vett igénybe. (Ellenmondás balfelől. De ugy van! jobbfelől.) Kérdem: lehet e minket vádolni azért, hogy e törvényjavaslatot csak az országgyűlés utolsó szakában terjesztettük be? Nem; nem lehet. Valamint én sem akarom önmöket vádolni azzal, hogy igen gyakran egyes törvényjavaslatok tárgyalását, különösen a költségvetését sokkal hosszabbra húzták, mint szükséges lett volna. — (Élénk helyeslés jobbról, Nagy nyugtalanság és közbeszólások balfelől.)

Biztosítom önmöket, miszerint, ha az a kérdés merülne fel: melyik párt nem tudott gazdálkodni az idővel, és az országgyűlési naplók vétetnének az ítélet alapjául, biztosítom önmöket, hogy reánk nézve az ítélet kedvező volna, kedvező még azon esetben is, ha az utolsó két hónapi vita nem számítottának és nem is tudatnék be. Vidlicskay képv. 2 óráig tartott beszéde, melyben a választási törvényjavaslat tárgyalása alkalmából beszélt a bank kérdésről, a számszékéről, a perrendtartásról, beszélt, ha jól emlékszem még chinai dolgokat is. (Derűtség, ugy van! jobbfelől, Zaj a baloldalon.)

De tovább megyek a vádak bírálgatásában és kérdem, ha mindaz, a mit arra nézve mondanak, hogy későn terjesztettük be a törvényjavaslatot, be is volna bizonyítva, mi hátrány háromhatott volna az országra a törvényjavaslat későn való beterveztéséből és abból, ha az, tegyük föl egy hónappal ezelőtt vált volna törvénynyé?

Ha én javaslatot terjesztettem volna a ház elé, mely a censust meg akarta volna változtatni (Nevetés a baloldalon. Halljuk! Halljuk!), mely a censust új alapokra akarta volna fektetni, akkor érteném az ellenvetést, mert ez esetben statisztikai adatokra lett volna szükség, melyeknek tanulmányozása hosszabb időt vett volna igénybe, ámbár megvallom, hogy még erre is 5 hónapot tökéletesen elégnék tartok. Ha a javaslatomban ajánlott állandó névjegyzék elkészítése nagyobb tanulmányozást, több szakismeretet igényelne, vagy ha keresztülvitele sokkal több időt venne igénybe, mint a mennyit a jelenlegi összeírásnál kell alkalmazni, akkor igen is igazolt volna a vád már csak azon szempontból is, hogy az országgyűlés mielőbb összejöhhessen. Ámde a törvényjavaslat beterveztése és az aratás ideje közt 8 havi időszak van, pedig utóvégre is csak oda kellett volna és nézetem szerint oda kell ma is törekedni, hogy a választások lehetőleg a jövő aratás előtt ejtessenek meg. Vagy ha az én javaslatom oly választási eljárást ajánlott volna, mely a mostaninál complicitabb és nehezkébb, melynek tanulmányozása hosszabb időbe kerül: akkor talán némi értelme volna az önmö ellenvetéseinek.

De midőn oly javaslattal léptem elő, melynek első részében nem foglaltatik egyéb, mint szabatosítása az

1848-ki törvényeknek. (Élénk ellenmondás balfelől. De ugy van; jobbfelől.) mintegy oly magyarázata az 1848-ki törvényeknek, melyet már igen sok törvényhatóság eddig is adoptált és érvényesített. (Ugy van! jobbfelől.) a mely tehát semmi vagy igen kevés újat tartalmaz; midőn az általam proponált állandó névjegyzék elkészítése semmivel sem igényel több szakismeretet és időt, mint az eddigi lajstromok elkészítése: midőn a javaslatomban foglalt választási eljárás, különösen ugy, a mint azt a központi bizottság beterveztette, csaknem egészen azonos a régi eljárással: akkor megvallom t. ház, nem értem, mi hátrány keletkezett volna az országra a törvényjavaslat ez időszertinti beterveztéséből és tárgyalásából. (Helyeslés jobbfelől. Mozgás a baloldalon.)

Hallottam önmö ellenvetéseit, ismételték önmö elégszer, hogy épen az a baja a javaslatnak, miszerint a censust nem szállítja alá, hogy Erdélyben nem változtatja meg a választó-kerületeket. Ezekre nézve kénytelen vagyok ismételni azt, hogy a censust megváltoztatni csak akkor jó, helyes, és észszerű, ha ezen változtatás marandóságra számíthat, és ha marandó annak alapja is, értem az adózási rendszert. De ezzel nem bírnok, ezzel nem bírtunk két év előtt sem. Nem tudom tehát, hogy miféle nagyobb előny háruult volna az országra, ha ezen javaslatot két év előtt és nem most terjesztettük volna be. És végre is kérdem, mi helyesebb és észszerűbb, akkor terjesztetni be és tárgyalni egy választási törvényjavaslatot, midőn a megejtett választások után a kedélyek fel vannak zaklatva, vagy pedig akkor, midőn bizonyos idő elmultával a kedélyek lecsilapodván, a szenvedély helyett a nyugodt ész, a pártdüh helyett az engesztelékenység jelöli meg a törvény alkotása irányát. Ezen kérdésre megnyerhetjük a feleletet, ha visszagondolunk a mult választások után uralkodott hangulatra.

Nem egy szabadelvű emberrel találkoztam, ki azt mondá, hogy ezen választási törvényvel még egyszer nem lehet választani, hogy fel kell emelni a censust, meg kell azt szorítani. (Nagy mozgás és közbekiáltások a baloldalon.) Hasonló nyilatkozatokkal naponkint találkoztunk, és nekem erős okom van binni, miszerint, ha a mult választások benyomása alatt hoztunk volna választási törvényt, ez sokkal kevésbbé felelt volna meg az önmö igényeinek, mint az a javaslat, mely ellen most oly nagy ellenszegülést fejtettek ki.

Azt hiszem, s erősen hiszem, hogy tekintve a felerőlt körülményeket, tekintve hazánk ethnographiai helyzetét és nemzeti viszonyainkat, épen a jelen időszak volt legalkalmasabb ezen törvényjavaslat tárgyalására. — Adja Isten, hogy ne legyen igazam, de azt hiszem, hogy azok, a kik a törvénynek ezen időszertinti meghozatalát megakadályozták, nagy hibát követtek el, melynek egy könnyen helyrehozhatásán én részemről erősen kételkedem. Ez az első hiba, melyet önmö e törvényjavaslattal szemben elkövettek. Ezért emelek én önmö ellen vádat, és higgyék meg önmö nekem, hogy én semmit sem kívánok inkább, mint azt, hogy a jövő eseményei önmöket ezen vád alul minél előbb felmentsék. (Élénk tetszésnyilatkozatok jobbfelől. Mozgás a baloldalon.)

Azzal vádolták önmö továbbá a kormányt, hogy oly törvényjavaslat terjesztetett be, és vádolják a többséget, hogy oly törvényjavaslatot akart életbe léptetni, mely sok ezer választót fosztott volna meg eddig törvényesen gyakorolt jogától. (Felkiáltások a baloldalon: Ugyis van! Nem áll! jobbfelől.)

Azt hiszem a t. ház meg fogja nekem engedni, hogyha tán olyakat fogok ismétetni, a melyeket már a házbán részint én, részint elvtársaim elmondottak, de hiába! Midőn perlekedő felek zárbeszégeket tartanak, akkor nem hagyhatnak lényeges állításokat czáfolat nélkül, ha ügyük igazságát a bíró előtt ki akarják deríteni. Megígérem azonban, hogy e pontnál lehetőleg rövid leszek. (Haljuk! Haljuk!)

Hogy javaslatom azon része, melyben a privilegiált osztályokhoz tartozó azon választók, kik e czimen jogukkal élni akartak, és magukat az 1869. évi választások alkalmával összeírták, továbbá is e jogban meghagytak, azt hiszem egészen igazságos, hogy megszorítást nem foglal magában, valamint el is kell ismernem azt, hogy javaslatom ezen része legkevesebb támadásban részesült.

A mi javaslatomnak azon részét illeti, melyben ki van mondva, hogy mindazok, a kik urbéri községekben egy negyed telek, vagy az egy negyed telek és tartozékainak megfelelő külsőségekkel és belsőségekkel bírnak, vagy pedig oly ingatlanoknak vannak birtokában, melyek után annyi adó fizetetik, mennyi azon községben a legkevésbé megrótt egy negyed telek után fizetetik, választók: ebben sincs jogfosztás, ebben sincs visszalépés az 1848-ki törvénytől, mert az 1848-ki törvény is urbéri községekben a választói jog gyakorolhatására minimumkint egy negyed telket állít föl, hogy pedig a teleknek voltak tartozékai, minők a legelési, fajazási és nádlási jog, tagadni nem lehet, hogy e jog a tagosítás után, egy bizonyos mennyiségű föld, erdő, nádas által pótoltatott, világos, és így azt hiszem, nem kell soká bizonyítani, hogy javaslatom ezen pontja nem visszalépés az 1848-ki törvénytől. (Helyeslés jobbfelől.)

Ép oly kevésbé foghatni visszalépést és jogfosztást javaslatom azon részére, mely kimondja, hogy mindazok, a kik városokban, vagy egyéb községekben 100 frt jövdelemet tudnak kimutatni birtokuk vagy tőkéjük után, meghagytak a választói jogban. Hisz az 1848-iki törvény is ezt rendeli. Mi csak ezt kívánjuk, hogy mutassák ki, nehogy visszaélések forduljanak elő, vajjon ugyan megfizetik-e a 100 frt jövdelem után törvényesen kiszabott adót. Ha megfizetik, akkor van 100 frtnyi jövdelmük, s e szerint választók. Ha nem fizetik meg az adót, csak két eset állhat elő: vagy nincsen 100 forintnyi jövdelmük és akkor nem illeti meg őket az 1848: V. t. cz. alapján a választói jog, vagy van nekik 100 frtnyi jövdelmük, de eltagadják és megcsalják az államot, ámde csalókat felruházni polgári jogokkal nem lehet a törvényhozás feladata. (Élénk helyeslés jobbfelől. Nagy nyugtalanság balfelől.)

(Vége köv.)

Ápril 3-án adatott a nemzeti színpadon az egyetlen nagy, magyar tragoedia Bánk-Bán, melyben ki Erdélynek soká kedvence volt Kassainé mutatta be magát Getrud szerepében; ez volt első fellépte a pesti színpadon s a fogadtatás kedvező és a siker elég szép volt. Az egészben véve jó előadás József főherczeg elejétől végig a legnagyobb figyelemmel hallgatta meg.

Ápril 4-ike ismét színházi innep Erkel „Hunyadi László“-ját a király, királynő, Gizella főherczegnő s Rudolf korona herczeg és Louispold bajor hg. hallgatták végig. Vasárnap ápril 7-ike ismét az örömök s ünnepek napja, e napon jegyeztetett el Gizella főherczegnő (sz. 1856.) Lipót bajor főherczeggel (sz. 1846.) Ős Buda vára már régen volt ily magas családi örömmünnepek színhelye! Délután az egész udvar a tavaszi löversenyen is megjelent, melyen az egyik 500 frtos díjat az erdélyi báró Wesselényi Béla „Freudenau“-ja nyerte. Este pedig Budán a gróf Karácsonyi Guidó palotájában levő házi színpadon műkedvelők játsztak a Nőképző és a Bölcsöde egyletek javára, az előadás érdekességét, pompáját s nagyszerűségét teljessé tette az uralkodó család megjelenése. Ily jótékony előadás tegnap azaz kedden este is volt ugyanott, s afejedelmi pompával díszített termeket tegnap is a legfényesebb közönség töltötte be.

Mi más idők vannak ma, mint voltak még kevés-
selel előtt. Az uralkodó családot látjuk, hogy egész őszinteséggel ragaszkodik hű népéhez s boldognak érzi magát annak kebelében; az országban szerte szét az édes magyar nyelv hangozik; határainkat gőzkocsik szeldelik át, folyamainkon tarka hajók uszkálnak, városaink növekednek, szépülnek, iparunk, kereskedelmünk nem remélt virágzásnak indult, kormányunkon próbált jellemű hazafiak ülnek, szívünkben egy még szebb jövőnek reménye ébred: s még is vannak, kik mind ezeket sötét színben látván csillogó üveg gyöngyökhöz képezek eldobni az értékes aranyat. Édes hazámnak népe, ne higgy az ámitóknak.

Marosi.

Legujabb posta.

Pest, ápril 13. Király és királynő ő felségeink ma délután 2 órakor fogadták a főrendiház és képviselőház üdvözlő követtségeit. Ő felségé a király feleletét rendkívül correct magyarsággal és szívesbeöltözött melegséggel ol-

vasta. Azon passust, mely kiemelte mikép: a legfőbb czél a nép szeretete el van érve, önkéntes és hosszasan tartó éljenzés követte.

A fogadtatás után Tóth Vilmosnál nagy bankett volt, melyen nagy számmal jelentek meg minden színzetű képviselők. A hangulat a legbarátságosabb volt.

Pest, ápril 13. Ő felsége a király utazására nagy szerű előkészületeket tesznek; ő felségével fog az összes ministerium utazni, azonkívül a pest-, bács- és baranyamegyei főispánok és nagy kíséret. Bácskában fényes fogadásra készülnek. A hajózási társulat pompás külön gőzöst állít ki.

(Ő felsége a víz által károsított vidékeket akarja meglátogatni. Semmi kétség, hogy kegyelmes nyomaiból a szenvedőkre nézve enyhítő cseppek fakadozandnak. — Szerk.)

Pest, ápril 13. A Terézvárosrészbéli deákpárti választók gyűlése holnap zajos leendő, miután a párt Radocsai, Béli és Lipthay báró pártra szakadt. Az utóbbi részére a szegényebb sorsu izraeliták nyilatkoztak; a kormány is öt hajlandó pártolni.

Azt hiszik, hogy Jokaival egyik se fogja a versenyt kiállhatni.

Helyi dolgok.

— Főlemlítettük e lapok 28-ik számában, mikép a marosszéki Deák-párt szervezésére egy bizottság lett kiküldve, s köztük Nagy Sámuel és Dozsa Dani. Mint most illetékes helyről értesülünk, említett hazánfiak, már az érintett értekezlet alkalmával kinyilatkoztatták hogyhabár a Deák-párt redithetlen tagjainak nyíltan vallják magokat, de bírói állásuknál fogva ezen különben megtisztelő küldöttségben részt nem vehetnek.

— Ő felsége a m.-vásárhelyi kir. törvényszékhez bíróknak Vályi Gábor aljárásbíró, a helyi járásbíróhoz irnokká pedig a kir. igazságügyminiszter Nagy Gyulát nevezte ki.

— A helyi kir. táblához az igazságügyminiszter fogalmazóknak: Csécs András tordamegyei volt törvényszéki ülnököt, Raff Károly m.-vásárhelyi kir. táblai segéd fogalmazót, és Stókka József ottani irnokot; segédfogalmazóknak: Rózsnyai Ferencz tordamegyei volt törvényszéki jegyzőt, Vajna Gáspár marosszéki volt jegy-

zót, Ballók Károly és Csiky Gyula maros vásárhelyi kir. táblai joggyakornokokat nevezte ki.

— Vén gonosztevő. A múlt héten kísérték be a helyi kir. törvényszék börtönhelyiségeibe egy Mezei Elek nevű 82 éves agastyánt, ki fiát, mert örökségének kiadását követelte, agyonlőtte. A gyermekgyilkos agastyán is azonban bekísértetése után pár napra kimult, még pedig a találó műkifejezés szerint természetes halállal.

— Városunkból közelebből eltávozott Homokai László igazgatása alatti szintársulat helyét, mint olvasóink mult számunkból is értesülhettek róla, e jövő hó elejétől fogva a kolozsvári jól szervezett dráma, vigjáték népszínmű és operette-társulat foglalandja el. Ez okból az Appolló-kertben a színi előadásokra használandó színpárt szorgosan építik a gerendázatot már fel is állították s a kijelölt időre az teljesen el fog készülni.

Bécsi tőzsdei árkelet.

(április 13.)

5 ⁰ / ₀ metallique	64.10
5 ⁰ / ₀ nemz. államkölcsön	64.10
1860. államkötvény	101.50
Bankrészvény	827. —
Hitelrészvény	387 50
London	10.40
Ezüst	108. —
Arany	5.26
Napoleon arany	5.28 1/2
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	81.80
" " " temesi	79.50
" " " erdélyi	77. —
" " " horvát-slavon	— . —

Felelős szerkesztő: DOBOLYI SÁNDOR.

HIRDETMÉNYEK.

171. 1872. szám.

2—3

Árlejtési hirdetmény.

A főméltóságú magyar kir. közmunka- és közlekedési miniszterium jelen évi február hó 9- és 18-ról 21,564. és 21,565. 1871. számok alatt kelt rendeleteivel az alább egyenként megnevezendő hidhelyre állítási munkákat engedélyezvén, azok végrehajtásának biztosítására jelen évi május hó 6-án délelőtti 9 óráig kezdve nyilvános árlejtés fog tartatni a maros-vásárhelyi magyar kir. mérnöki hivatal irodájában.

Az árlejtés tárgyát képező hidmunkák következők:

1. A kolozsvári-brassói államút 8⁰⁻¹/₈ mértföld szakaszán M.-Ludas közelében eső 111-ik számú átereszt ujjraépítése, a meder fenék lépcsőzetes kövezésével 1898 frt — kr.

2. Ugyan ezen útvonal 11⁰⁻¹/₈ mértföld szakaszán, Ugra közelében eső 131. számú átereszt ujjraépítése 514 frt — kr.

Az elősorolt műtárgyak árlejtése tételenként elkülönítve fog megtartatni.

Vállalkozni kívánók kéretnek 5% bánatpénzzel ellátva a fenn megjelölt helyen és időben megjelenni, hol addig is az árlejtés alapjául szolgáló okmányok a rendes hivatali órák alatt megtekinthetők.

A betett bánatpénz vállalkozó által biztosítékul 10%-ra kiegészítendő.

Szabályszerűen készített és kellően fölszerelt írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, de csak a nyilvános szóbeli árlejtés megkezdése előtt.

Maros-Vásárhelytt, 1872. április hó 9-én.

A m. kir. mérnöki hivataltól.

Nemzeti biztosító-társaság Pesten engedélyezve

az egész magyar-osztrák birodalomban és Rumániában:

- a társaság biztosítást nyújt Életbiztosításra különféle módzatokkal.
- jégekárak ellen mindennemű terményekre.
- továbbá eszközöl kártérítést mind azon károk ellen, melyek tűz, villám s lobbanás által épületek-, áruk-, ingóságok-, termények-, marha-, állomány- és gyárakon történnek, úgy szintén szállítmányi károk ellen vizen és szárazon szállított javakra, szabad biztosítási föltételek és előnyös díjak mellett.

A kártérítés teljesen s legrövidebb idő alatt eszközöltetik. Maros-Vásárhelytt, 1872. április hóban.

Kauders Károly,

termény, szállítási és bizományi tizlet.

A nemzeti biztosító-társaság Marosszék, Udvarhelyszék, Gyergyó s Küküllőmegyei főügynöksége.

1—2

A m.-vásárhelyi gőz-cséplőgép-társulat vasárnap folyó hó 21-én délelőtti 11 órakor a városi tanács ház-termébe

rendes évi közgyűlést tart,

melyre a részvényesek ezennel meghivatnak.

T á r g y a i:

- az igazgató választmány jelentése a lefolyt üzleti évről, zárszámla előterjesztése,
- az alapszabályok módosítása,
- a választmány, esetleg a közgyűlés indítványai.

Gróf Teleky Samu,
társulati-elnök.

Nyilvános köszönet.

Szeretett nőm a „Haza“ magyar életbiztosító banknál 1000 frtra biztosította magát elhalálózása bekövetkezése után a fenn czimzett bank t. igazgatósága a szükséges okmányok betérjesztése után, a biztosított összeget nekem erdélyi vezérügynöke Novák Bogdán ur által a legnagyobb készséggel fizettette ki.

Midőn a „Haza“ magyar életbiztosítóbank t. igazgatóságának ezen készséges és pontos eljárásáért köszönetemet és hálámat köztudomásra hozni kötelességemnek tartom, nem mulaszthatom el a „Haza“ magyar életbiztosítóbankot a t. cz. közönség figyelmébe legmelegebben ajánlani.

Kelt Maros-Vásárhelytt, 1872. év ápril 15-én.

Bocskor Mihály, Lőrinczi Antal.
Blás István,
mint tanuk.

1—1